

Program osposobljavanja vodiča instruktora

Članak 1.

Vodič instruktor

Vodič instruktor je vodič osposobljen i ovlašten za prenošenje znanja i vještina vođenja po terenima i u uvjetima obuhvaćenim standardom osposobljenosti opisanim Programom školovanja u Vodičkoj službi HPS-a.

Vodič instruktor znanje i vještine prenosi na tečajevima za vodiče, zborovima vodiča, seminarima, predavanjima, vježbama i drugim akcijama vođenja.

Članak 2.

Uvjeti za pristup osposobljavanju

Uvjeti za pristup osposobljavanju za vodiča instruktora su:

- članstvo u planinarskoj udruzi
- osposobljenost za planinarsko vođenje po terenima i u uvjetima opisanim standardima za koje se kandidat instruktorski osposobljava
- posjedovanje bogatog osobnog iskustva u kretanju i vođenju po terenima i u uvjetima opisanim standardima za koje se kandidat instruktorski osposobljava
- sposobnost prenošenja znanja i vještina prema odgovarajućim standardima osposobljenosti
- poznavanje sadržaja i ograničenja standarda za koji se kandidat instruktorski osposobljava
- preporuka Komisije, Izvršnog odbora Komisije ili matične stanice planinarskih vodiča
- suglasnost Potkomisije za školovanje

Članak 3.

Postupak osposobljavanja

Kandidat za instruktora osposobljava se:

- redovnim obavljanjem zadaća vodiča na zborovima vodiča, seminarima, predavanjima, vježbama i drugim akcijama vođenja u matičnoj planinarskoj udruzi i matičnoj stanici planinarskih vodiča
- usvajanjem instruktorskih nastavnih tema utvrđenih ovim programom
- pohađanjem seminara na kojima se predstavljaju novosti u vodičkoj djelatnosti te usklađuje način izvedbe postupaka pri školovanju u Vodičkoj službi HPS-a.
- djelovanjem u svojstvu predavača i demonstratora na barem tri tečaja u Vodičkoj službi HPS-a, pri čemu barem na jednom tečaju na kojem se polaznici osposobljavaju za vođenje po terenu i u uvjetima opisanim standardom za koji se osposobljava kandidat za instruktora (za B kategoriju zimski tečaj za vodiče, za D kategoriju ljetni tečaj za vodiče)
- izradom pisanog instruktorskog rada prema odabranoj nastavnoj temi u skladu s Programom školovanja u Vodičkoj službi HPS-a

Djelovanje kandidata za instruktora u svojstvu predavača i demonstratora na tečajevima u Vodičkoj službi HPS-a priznaje se isključivo ako ga kandidat izvodi u prisustvu i pod nadzorom instruktora.

Članak 4.

Instruktorske nastavne teme

Osposobljavanje kandidata za vodiče instruktore obavežno obuhvaća sljedeće instruktorske nastavne teme:

Br.	Nastavna tema i njezin sadržaj
1.	Osoba instruktora <ul style="list-style-type: none"> ▪ Preduvjeti za rad u svojstvu instruktora: motivacija, autoritet, sposobnost osobe da se sviđi grupi ili pojedincu, posjedovanje znanja, vještina i iskustva, pravilan stav prema tečajcima ili polaznicima, staloznost i sposobnost prosuđivanja ▪ Osposobljavanje instruktora: kontinuirano stručno usavršavanje, komunikacijsko i metodološko usvršavanje

Br.	Nastavna tema i njezin sadržaj
2.	<p>Komunikacija i komunikacijski stilovi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Osnovi komunikacijskih vještina: pojam komunikacije, dijeljenje misli, osjećaja, stavova i ideja kroz razmjenu verbalnih i neverbalnih simbola, razmjenjivanje informacija ili prenošenja poruka uz pomoć unaprijed dogovorenog i razumljivog sustava sporazumijevanja ▪ Razlozi komuniciranja: dolazak do informacija, prenošenje informacija, obavljanje zadataka, uvjerenje, iskazivanje misli i osjećaja, rješavanje problema, zadavanje zadataka i uputa, potreba za društvom, smanjenje nejasnoća i nesigurnosti ▪ Proces komunikacije: pošiljatelj, poruka, sredstvo, primatelj, povratna informacija, sadržaj informacije (što, kako, kontekst), verbalna i neverbalna komunikacija ▪ Sadržaji komunikacije: činjenice, mišljenje, osjećaji ▪ Uobičajeni stilovi komunikacije: agresivan stil, pasivan ili submisivan stil, pasivno-agresivan stil, asertivni stil ▪ Osnovni elementi asertivne komunikacije: tehnike asertivnog stila komunikacije, "ja" poruke, neslaganje bez napada, izricanje kritike (prigovora) bez vrednovanja, primanje kritike (prigovora) bez vrednovanja, izricanje pohvale, izbjegavanje uopćavanja
3.	<p>Procesi prenošenja znanja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Načini učenja: samonauk, učenje motrenjem i oponašanjem, učenje uz pomoć nastavnika ili instruktora ▪ Učenje uz pomoć nastavnika ili instruktora: optimalno (energijski i vremenski), poučavanje najboljeg slijeda, upozoravanje na moguće greške, poticanje i jačanje samopouzdanja ▪ Smanjenje zaboravljanja naučenog: važnost dobrog učenja, misaona aktivnost pri učenju, vremenski raspoređeno i redovito učenje, odmor nakon učenja ▪ Čimbenici uspješnog učenja: osobni (motivacija, intelektualne sposobnosti, osobine, emocionalno stanje), fiziološki (zdravstveno stanje, odmornost, životna dob, naspavanost itd), utjecaj okoline (društveni utjecaj, fizikalni čimbenici-stol, stolica, temperature, vlaga itd), značajka sadržaja (smislenost, svrha, vrsta), metode učenja, tehnike i pomagala ▪ Provjera znanja: tijekom predavanja - vježbi (poradi korekcije načina rada), nakon predavanja - vježbi (radi korekcije idućeg predavanja ili vježbe), nakon završenog tečaja ili škole (pismeno ili usmeno)
4.	<p>Metodologija prenošenja znanja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Metode učenja: predavanje, vijećanje, demonstracije, izvedbe, kombinirane metode učenja ▪ Pristup pripremanju predavanja: planiranje, pripremanje, predavanje/izlaganje, analiza/povratna informacija ▪ Tijek predavanja: uvod (predstavljanje, tema, trajanje predavanja, odmor, mogućnost pitanja, uključivanja u predavanje), izlaganje (korištenje računala i projektor, zanimljivost i sveobuhvatnost, slijed predavanja, kontrola situacije - trema, uporaba fotografije ili crteža, promjena intonacije glasa, dinamika glasa, rad ruku, pogled prema slušatelju i slušateljima, dobar stav tijela, pozitivan izraz lica - osmijeh, kratanje ispred projekcijskog platna, uporaba rekvizita, aktivno uključivanje slušatelja u predavanje, primjeri iz prakse, koncept predavanja - jasan, koncizan i pregledan, skretanje pozornosti da je predavanje pri kraju), zaključak (skretanje pažnje na važnost teme, naglašavanje zaključka, zahvala na pozornosti, mogućnost postavljanja pitanja), pitanja (kroz odgovore naglasiti osnovnu misao, ponoviti važne djelove predavanja), povratna informacija (kroz analizu utvrditi usvojenost i pristupačnost izlaganja, promijeniti i prilagoditi pristup temi, pripremiti eventualno ponavljanje teme) ▪ Problemi tijekom predavanja: prebrzo/presporno pričanje, pričanje tihim glasom, pričanje monotonim glasom, nekontrolirani pokreti, trema, pojačano lupanje srca, znojenje, ubrzano disanje, zaboravljanje sadržaja predavanja, proizvodnja zvukova tijekom predavanja, igranje s pojedinim rekvizitima (olovka, djelovi opreme i sl.), uporaba poštalice, previše gledanja u zabilješke, nekontrolirano pomicanje tijela, glasno disanje i izdisanje ▪ Obuzdavanje treme: bilješke, priprema, ponavljanje
5.	<p>Metodologija podučavanja praktičnih vještina</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Predznanje: različite početne razine znanja učenika, analiza predznanja polaznika. Učenje vještina vježbom i ponavljanjem ▪ Procedure praktičnih izvedbi vježbi: planiranje, pripremanje, teorijska izvedba - izlaganje, praktična izvedba (prikaz), izvedba, analiza, Ponavljanje, uvježbavanje kompleksnih vježbi (učenje osnovnih vještina, ponavljanje vještina s postupno sve bržom izvedbom, ponavljanje vještina pod blagim pritiskom, ponavljanje vještina pod punim pritiskom, demonstracija mogućih uvjeta - raznih simulacija), analiza

Članak 5.

Ispit za vodiča instruktora

Osposobljenost za instruktorski rad prema odgovarajućem standardu utvrđuje se provjerom znanja i vještina (ispitom). Provjeru znanja i vještina provode ovlašteni ispitivači koje određuje Komisija za vodiče HPS-a.

Instruktorskom ispitu može pristupiti vodič koji je uspješno savladao sve uvjete iz članka 3.

Instruktorski ispit obavezno obuhvaća izlaganje o odabranoj nastavnoj temi obrađenoj u pisanom instruktorskom radu u skladu s Programom školovanja u Vodičkoj službi HPS-a.

Na temelju ocjene pisanog instruktorskog rada, ocjene usmenog izlaganja te ocjene je li kandidat zadovoljio sve tražene uvjete u postupku osposobljavanja za instruktora, ispitivači donose ukupnu ocjenu. Ako je kandidat zadovoljio ispitivači predlažu Izvršnom odboru Komisije imenovanje kandidata instruktorem za podučavanje vođenja po terenima i u uvjetima opisanim odgovarajućim standardima osposobljenosti ili, ako kandidat nije zadovoljio, kandidata upućuju na ponavljanje.

Članak 6.

Imenovanje instruktora

Konačnu odluku o imenovanju vodiča instruktorem donosi Izvršni odbor Komisije.

Status vodiča instruktora može biti privremenog ili trajnog karaktera. O trajanju statusa pojedinog instruktora odlučuje Izvršni odbor Komisije pri imenovanju.

Članak 7.

Postupak rješavanja upita i pritužbi

Upiti i pritužbe u vezi provođenja osposobljavanja i ispita upućuju se Komisiji za vodiče HPS-a.

Stručna pitanja vezana uz školovanje razmatra Potkomisija za školovanje vodiča, koja izvješćuje Komisiju u rješenju primljenih upita i pritužbi. Komisija razmatra rješenje te o njemu izvješćuje podnositelja upita ili pritužbe.

Članak 8.

Stupanje na snagu te postupak izmjena i dopuna Programa

Ovaj program stupa na snagu odlukom Izvršnog odbora HPS-a i objavom na webu HPS-a.

Komisija za vodiče ovlaštena je unijeti izmjene i dopune te izvršiti druge potrebne prilagodbe Programa nakon analize rezultata (evaluacije) primjene Programa te u slučaju izmjena i dopuna standarda UIAA.